

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Děčín VI, Na Stráni 879/2

Na Stráni 879/2, 405 02 Děčín VI - Letná

Identifikátor školy: 600 076 261

Termín konání orientační inspekce: 4. – 7. únor 2003

Čj.:	067 18/03-2084
Signatura:	of7zw122

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Děčín VI, Na Stráni 879/2 statisticky vykazovala ke dni 30. září 2002 šestnáct tříd s 387 žáky, z toho osm žáků se zdravotním postižením (individuálně integrovaní žáci se specifickými vývojovými poruchami učení a chování). Ke dni inspekce škola vykazovala 389 žáků, z toho dva žáky cizí národnosti. V součásti školy, školní družině, jako odloučeného pracoviště, jsou zřízena 3 oddělení se 75 zapsanými žáky. Kapacita školy byla ke dni inspekce dodržena.

Škola realizuje vzdělávací programy Základní škola a Obecná škola, v jejichž rámci probíhá výuka německého (69 žáků) a anglického jazyka (169 žáků), statisticky je vykazována organizace nepovinných předmětů (2 skupiny s počtem 47 žáků 9. ročníku) a volitelných předmětů (13 skupin s 188 žáky 7., 8. a 9. ročníku).

V době inspekce byla součástí školy kromě výše uvedeného zařízení Mateřská škola Děčín XI, Horní Žleb 56 a Školní jídelna Děčín XI, Horní Žleb 56, jako odloučená pracoviště.

Z hlediska právní formy je škola příspěvkovou organizací, zřízenou na základě usnesení zastupitelstva ze dne 26. září 2002 Městem Děčínem, Mírové náměstí 1175/5, 405 38 Děčín IV - Podmokly.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve fyzice, dějepise a matematice na II. stupni školy; v českém jazyku, výtvarné a hudební výchově na I. a II. stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve fyzice, dějepise, matematice na II. stupni školy; v českém jazyku, výtvarné a hudební výchově na I. a II. stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve fyzice, dějepise, matematice na II. stupni školy; a v českém jazyku, výtvarné a hudební výchově na I. a II. stupni.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Vzhledem k předmětu inspekční činnosti a podmínkám odborné a pedagogické způsobilosti, daných právními předpisy, bylo zjištěno, že pro výuku obou sledovaných přírodovědných předmětů matematika a fyzika je plně odborně a pedagogicky způsobilá jedna vyučující. Část výuky matematiky byla vedena jednou vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1. – 5. ročník základní školy a jednou s kvalifikací pro všeobecně vzdělávací předměty pro 6. - 9. ročník základní školy bez odbornosti v předmětu matematika.

Sledovaná výuka hudební výchovy byla na obou stupních školy zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Výtvarná výchova na I. stupni školy byla vedena jednou vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí, na II. stupni jednou vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1. – 5.

ročník základní školy a jednou vyučující s pedagogickou způsobilostí, získanou absolvováním vysokoškolského kurzu v rámci celoživotního vzdělávání.

V českém jazyce na I. stupni splňovaly v navštívených třídách podmínky pedagogické a odborné způsobilosti čtyři učitelky, jedna nekvalifikovaná učitelka má s výukou několikaletou zkušenost a v současné době si doplňuje vzdělání studiem.

Od poslední inspekce se nezměnilo personální zajištění výuky českého jazyka na II. stupni (všechny hodiny jsou odučeny plně kvalifikovaně), zlepšilo se personální zajištění výuky dějepisu (škola získala učitele s touto aprobací), ve dvou třídách se dějepis vyučuje neaprobovaně.

Pouze částečná kvalifikovanost některých vyučujících je kompenzována pedagogickou zkušeností a praxí. Skladba úvazků vyučujících je vzhledem k efektivnímu čerpání finančních prostředků ovlivněna velikostí školy. Kromě jedné vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro I. stupeň základní školy, která vyučuje na II. stupni školy, je odborná a pedagogická způsobilost vyučujících v tomto školním roce maximálně využita. Věkové složení pedagogického sboru je příznivé a perspektivní.

Organizační struktura i informační systém školy jsou funkční, pracovní náplně pracovníků jsou kromě výchovného poradce stanoveny. Všechny důležité dokumenty jsou umístěny ve sborovně (např. Plán práce, Povinnosti učitele a třídního učitele, vyhlášky a zákony), organizačními záležitostmi se zabývají týdenní provozní porady i pedagogické rady, ve sborovně jsou vyvěšeny týdenní plány. Vnitřní řád školy respektuje Úmluvu práv dítěte (dle pokynu MŠMT ČR obsahuje ustanovení o zákazu šikany, nošení a distribuce omamných látek, ale neuvádí sankce za porušení). Další směřování školy zpracovávají dokumenty „Vlastivědné a přírodovědné zaměření ZŠ Na Stráni v letech 2000 – 2004“ a projekt „ZŠ Na Stráni – škola s přírodovědným zaměřením“. V době inspekce zpracovávalo vedení školy Organizační řád.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002 obsahuje náležitosti dané právním předpisem. Dílčí nepřesnosti se týkají uvedení údajů o praxi a kvalifikaci pracovníků školy a údajů o přijímacím řízení dětí do 1. ročníku.

Od minulého roku funguje ve škole žákovský parlament a žáci tak mají možnost aktivně se podílet na činnosti školy. Jako informační prostředek slouží školní rozhlas a nástěnky na chodbách. Z iniciativy ředitele školy vzniklo „Sdružení zástupců tříd z řad rodičů“. Ředitel s rodiči projednává všechny záležitosti týkající se života školy a usiluje o jejich zapojení do dění ve škole. Prostřednictvím různých anket a dotazníků zjišťuje názory rodičů a žáků na práci školy. K informování rodičů o prospěchu a chování žáků slouží třídní schůzky (dvakrát ročně) a žákovské knížky, jinak se mohou rodiče informovat i telefonicky nebo při individuálních návštěvách. V době inspekce nebyla splněna povinnost školy, vyplývající z ustanovení § 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, nezveřejněním konkrétních informací z ustanovení vyplývajících na místě, které je všeobecně přístupné. Na školní nástěnce bylo vyvěšeno pouze znění zákona. Škola má vlastní webové stránky, články o práci školy vycházejí v místním a regionálním tisku.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Prostředí školy a prostory pro výuku jsou průběžně vybavovány novým žákovským nábytkem. V předchozích dvou letech byly efektivně zprovozněny i dříve školou nevyužívané prostory

budovy. Vzniklo tak podnětné pracovní zázemí a kabinety pro učitele a správní zaměstnance, přírodní laboratoř pro žáky.

Psychohygienické zásady výuky jsou uplatňovány možností pitného režimu žáků (školní automaty) a respektováním základních potřeb žáků v průběhu vyučování. Vzhledem k některým prostorově omezenějším učebnám a ostatních prostor školy (chodeb) se uplatňování relaxačních technik v průběhu vyučování a o přestávkách odvíjí od kreativity a nápaditosti vyučujících a žáků. Dílčí rezervy byly zjištěny ve větrání učeben, zejména v některých hodinách hudební výchovy. Koncepční směřování školy s využitím venkovních prostorů k výuce a relaxaci žáků vytváří dílčí možnosti ke zlepšení psychohygieny žáků.

Ze zápisů v inventárních knihách je zřejmé, že inventáře učebních pomůcek, učebních textů a učebnic ve sledovaných předmětech nejsou inovovány nebo z hlediska reálných potřeb školy minimálně.

Matematika je vyučována v běžných kmenových třídách nebo se žáci stěhují do kmenové třídy 9. ročníku, která je vybavena novým žákovským nábytkem. Kromě vhodných učebnic, tabulí a rýsovacích pomůcek se žádné jiné pomůcky při výuce matematiky neobjevily.

Výuka fyziky probíhala většinou v učebně fyziky, která sousedí s kabinetem předmětu, kde jsou uloženy také pomůcky pro matematiku. Současné uspořádání kabinetu a uložení pomůcek dovoluje jejich funkční využívání a usnadňuje přípravu učitele na vyučovací hodiny. Vybavení kabinetu je vzhledem k možnostem školy doplňováno minimálně. Většina pomůcek patří do období dřívějších centrálních dodávek školám. Vybavení kabinetu umožňuje realizaci zvoleného vzdělávacího programu Základní škola. Učebna fyziky se od běžné třídy neliší. Disponuje zdrojem vody, televizorem, rozvaděčem elektrické energie. Některé staré pracovní stoly mají poškozené pracovní desky.

Inventář učebních pomůcek, učebnic a učebních textů pro výuku hudební a výtvarné výchovy je minimálně inovován. Stávající starší vybavení, zejména v hudební výchově, však bylo ve sledované výuce efektivně využíváno. Odborné časopisy škola neodebírá. Výuka na I. stupni probíhala v kmenových učebnách, na II. stupni v odborné a zároveň kmenové učebně pro výuku hudební výchovy a v učebně výtvarné výchovy. Většina učeben byla didakticky a esteticky podnětná, funkčně vybavená audiotechnikou a hudebními nástroji. Vzhledem k omezeným prostorovým podmínkám některých tříd bylo vyučování organizováno v prostorově větších učebnách, které umožnily realizaci pohybově tanečních a relaxačních činností. Podmínky pro výtvarnou výchovu jsou skromné. Učebna, ve které probíhala výuka na II. stupni, nesplňuje svým vybavením kritéria odborné učebny výtvarné výchovy. Je vybavena starším opotřebovaným standardním žákovským a úložným nábytkem; technickým vybavením potřebným pro realizaci různorodých výtvarných technik škola nedisponuje. Didakticky je vybavena spíše pro výuku cizích jazyků (nástěnné didaktické přehledy), estetické a didaktické podnětnosti z hlediska výtvarné výchovy je věnována malá pozornost.

V rámci projektu INDOŠ je škola vybavena 11 osobními počítači. V průběhu inspekce nebyla informační technika ve sledované výuce využita. V rámci hudební a výtvarné výchovy byla funkčně uplatňována audiotechnika a elektronické varhany (Casio).

Na I. stupni se prostorové podmínky nezměnily, pro výuku deklarovaného vzdělávacího programu Obecná škola nejsou zcela vyhovující, neboť až na několik učeben neumožňují volnou výuku mimo lavice a jen v omezené míře pohybové a relaxační činnosti. Třídy (s výjimkou jedné) jsou vybaveny starým nábytkem. Výzdobu tříd tvoří obvykle květiny a práce žáků, vybavení pomůckami se liší, pro český jazyk jsou to především tabelární pomůcky a některé z pomůcek si učitelky vyráběly samy. Ve většině tříd mají učitelky k dispozici radiomagnetofon, podle potřeby mají přístup k televizi a videu. Kromě učebnic

(některé jsou dost poškozené) využívají v českém jazyce různé procvičovací materiály. Ve většině tříd chybí žákovské knihovničky s populárně naučnou literaturou, jazykovými příručkami, časopisy a dalšími informačními materiály. Z novějších pomůcek škola nakoupila pro český jazyk mluvnické tabule

Na II. stupni probíhala výuka českého jazyka a dějepisu v běžných učebnách vybavených většinou starým žákovským nábytkem, který v jedné ze tříd nesplňoval antropometrická měřítka. Vybavení pomůckami pro český jazyk se v porovnání s poslední inspekcí výrazně nezměnilo. Přibyl obrazový materiál pro literární výchovu, poslechové nahrávky, učitelky si samy natáčejí některé programy. Čítanky jsou novější, učebnice českého jazyka staré – ucelená řada. K dispozici jsou i další procvičovací materiály. Také vybavení kabinetu dějepisu zůstalo v podstatě na stejné úrovni. Přibyl nové dějepisné atlasy a několik map. Využívají se stará vydání učebnic, nové učebnice měli v 9. ročníku, ale žáci je nesměli brát domů.

Materiálně-technické vybavení školy je ředitelem školy sledováno v rámci kontrolní a hospitační činnosti. Výsledky zjištění v této oblasti jsou průběžně analyzovány z hlediska naplňování koncepčních záměrů školy. Vzhledem k nízké četnosti hospitační činnosti v tomto školním roce je tato oblast sledována operativně ve spolupráci vedení školy se správci odborných kabinetů. Vzhledem k omezeným finančním možnostem jsou jednotlivé oblasti vzdělávání řešeny postupně dle priorit.

Materiálně-technické podmínky jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacích programů

Škola realizuje ve 2. – 5. ročníku vzdělávací program Obecná škola čj. 12 035/97-20, v současnosti od programu ustupuje a postupně ho nahrazuje vzdělávacím programem Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR pod čj. 25 018/98-22, který je aktuálně realizován v 1., 6. – 9. ročníku. Žáci mají možnost volby z nabídky volitelných předmětů (ekologický, společenskovední seminář, semináře z chemie a biologie), nepovinných předmětů (cvičení z českého jazyka a matematiky, chovatelství, základy práce na internetu) a 19 zájmových útvarů, organizovaných školou a vedených převážně vyučujícími. Žákům se specifickými vývojovými poruchami učení je věnována péče v rámci nápravných hodin mimo vyučování; zajišťována je učiteli, kteří absolvovali v této oblasti práce se žáky specializované vzdělávání. Tito žáci jsou vzděláváni na základě individuálních vzdělávacích plánů. Kvalita zpracování vzhledem ke specifickým vzdělávacím potřebám je na dobré úrovni, rezervy jsou v jejich vyhodnocování. Žáci jsou hodnoceni známkami, širší slovní hodnocení není využíváno.

Učební plány a osnovy byly ve sledovaných předmětech a ročnících plněny. V devátém ročníku se nad rámec osnov vyučovalo v českém jazyce učivo o slovesných třídách (totéž v minulém školním roce – potvrzeno zápisy v třídních knihách). Určitý nedostatek zjistila ČŠI v dlouhodobém plánování a následné realizaci výuky učiva dějepisu v minulém školním roce, kdy podle zápisů v třídních knihách bylo v 9. ročníku jen povrchně probráno učivo 2. poloviny 20. století.

Ve sledovaných vyučovacích předmětech probíhala výuka v souladu s učebními plány a učebními osnovami realizovaných vzdělávacích programů.

Povinná dokumentace zachycuje probírané učivo vzhledem k učebním osnovám většinou průkazně a umožňuje orientaci v probraném učivu. Dílčí nedostatky vyplývají z nepřesnosti některých zápisů v třídních knihách, z jejich nízké vypovídací hodnoty. Zápisy z pedagogických rad obsahují převážně informace, týkající se organizace školy a klasifikace prospěchu a chování žáků za jednotlivá období školního roku. Rezervy jsou v konkrétnosti a výstižnosti záznamů, týkajících se závěrů kontrolní činnosti ředitele školy, projednávání, event. schvalování závažných dokumentů a rozhodnutí, ovlivňujících činnost školy.

Vedená povinná dokumentace zachycuje průběh vzdělávání průkazně.

Vedení školy má vypracován systém kontrolní činnosti, který tvoří plán hospitací pro daný školní rok, stanovené základní obecné a specifické cíle a oblasti pro jednotlivé stupně školy. Výsledky jsou s vyučujícími prokazatelně projednávány a bodově hodnoceny. Plánovaná vzájemná hospitační činnost vyučujících není prokazatelně realizována. Ve školním roce 2001/2002 bylo na základě zápisů v třídních knihách vedením školy hospitováno 32 vyučovacích hodin, v letošním školním roce je tato činnost minimální. Opatření k nápravě a následné kontrole, vyplývající z hospitační činnosti jsou přijímána výjimečně. Podpůrným mechanismem kontroly plnění učebních osnov je zpracovávání časově tematických plánů učiva jednotlivými vyučujícími a následná kontrola jejich obsahu ředitelem školy.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je s dílčími rezervami v četnosti hospitační činnosti účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných vyučovacích předmětech

Matematika a fyzika

Kvalita sledované výuky odpovídá kvalifikaci učitelů a lze ji hodnotit jako velmi dobrou.

Ve všech vyučovacích hodinách se objevovala potřebná motivace žáků. Většinou se jednalo o motivaci vstupní, kdy byli žáci seznámeni s cílem hodiny, potřebou pozornosti a zapojení se do práce, s cílem získat dobré známky. Pozitivní je, že ve většině hodin nechyběla pochvala za práci v průběhu hodiny. Rovněž tak nechyběla zpětná vazba, učitelé měli přehled o práci žáků v lavicích, upozorňovali je na chyby a oceňovali pokrok. Ve většině hodin se dařilo udržet pozornost žáků a ani část nespolupracujících žáků se neprojevovala rušivě. Prvky sebereflexe, sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení žáků využity nebyly. Většina hodin probíhala v klidné, přátelské atmosféře, žáci měli možnost projevit zájem a zeptat se na nejasnosti. Pouze v jedné hodině byli žáci upozorňováni spíše na nedostatky, jejichž vyčítání k aktivitě nevedlo.

Na všechny vyučovací hodiny byli učitelé připraveni. Plánování a rozvržení učiva se většinou odvíjí od používaných učebnic a není v rozporu s osnovami. V jednom případě bylo zjištěno méně vhodné zařazování témat geometrického učiva do hodin matematiky. V tomto konkrétním případě se žáci dostali poprvé k novému učivu geometrie až v závěru prvního pololetí školního roku.

Používané vyučovací metody odpovídaly zkušenosti či rutině vyučujících. Většina hodin měla frontální charakter. Zdařile byla připravena a prováděna laboratorní práce. Velmi dobře bylo pamatováno a reagováno na individuální zvláštnosti a potřeby žáků při přípravě na práci s fyzikálním testem. Byly však i hodiny, ve kterých šlo hlavně o splnění cíle a vystřídání většiny žáků u tabule. Podíl aktivního a pasivního učení žáků byl zhruba vyrovnaný. Role učitele se pohybovala od polohy organizátora výuky a zdroje informací až k poloze dominantní vyučující.

Ve všech hodinách však žáci reagovali s důvěrou a celkové klima vyučovací hodiny bylo příznivé a pro žáky přínosné. Z potřebných žákovských kompetencí byla nejčastěji na různé úrovni upevňována zodpovědnost. Velmi dobře si počínali žáci 9. ročníku při práci s rýsovacími pomůckami u tabule.

V matematice a fyzice se používají kontrolní práce, testy a další formy písemných ověřování vědomostí. V žákovských knížkách se objevují známky i za ústní zkoušení u tabule, ohodnocovány jsou i provedené laboratorní práce.

Komunikace žáků odpovídala průměru. Většina žáků se podílela na komunikaci v průběhu vyučovací hodiny pouze na vyzvání učitele. Odpovědi byly mnohdy jednoslovné nebo neúplné, doplňované vyučujícím.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných hodinách matematiky a fyziky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výtvarná výchova

Sledovaná výuka na I. stupni byla vedena vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí, na II. stupni dvěma vyučujícími s pedagogickou způsobilostí. Odborná nekvalifikovanost měla vliv na kvalitu výuky. Rovněž tak materiálně-technické zázemí výtvarné výchovy nevytváří na II. stupni školy předpoklady kreativně vedené výuky, realizace různorodých a pro žáky přitažlivých výtvarných technik.

Zvolená témata a výtvarné techniky odpovídaly učebním osnovám realizovaných vzdělávacích programů, alternativní učební osnovy pro výtvarnou výchovu nejsou využívány. Výtvarné zaměření bylo motivováno zkušenostmi dětí, jejich představami a životem lidí (např. svátky), mezilidskými vztahy. Vhodně byly zařazeny prvky dramatické výchovy a mezitřídní soutěž. Výtvarné techniky rozvíjely jejich zručnost, práci s materiály, týmovou spolupráci, možnost vzájemného hodnocení, diskuse a prožitku. V tomto směru byla zejména zdařilá výtvarná výchova na I. stupni pojatá integrovaně s uplatněním mezipředmětových vztahů (dějepis, literární výchova, přírodověda) a práce s informacemi. Žáci byli vyučujícími průběžně a citlivě ve své práci korigováni, povzbuzováni, v některých hodinách v závěru klasifikováni. Škola využívá zejména pozitivní klasifikace žáků známkami, v některých třídách je četnost klasifikace nedostačující.

Časová dotace výtvarné výchovy odpovídá vzdělávacím programům. Zpracované časově tematické plány učiva mají z hlediska přístupu k realizaci výtvarných technik, témat a dalších výtvarných aktivit různou kvalitativní úroveň. Východiskem pro jejich tvorbu jsou starší metodické příručky a inspirační omezené zdroje odborné literatury a vybavení ve škole. Z Výroční zprávy o činnosti školy ve školním roce 2001/2002 vyplývá, že další vzdělávání pedagogů v této oblasti neprobíhalo. Pozitivem je možnost žáků zapojit se do výtvarných zájmových útvarů a výtvarných soutěží, školou organizované návštěvy příležitostných výstav a galerie.

Organizace vyučování, možnost volného pohybu po třídě, relaxační prvky a poslech hudby příznivě ovlivnily psychohygienu vzdělávání. Avšak některé dobře míněné metody práce působily násilně a odváděly pozornost a soustředění žáků od práce. Pozitivně jsou hodnoceny sociální prvky učení při práci ve skupině, nebo při individuální samostatné práci v prostorově vyčleněném společenství spolužáků, umožňujícím v případě potřeby společné sdílení výtvarných prožitků. Dílčím nedostatkem byla ve sledované výuce nevhodná volba metodického postupu z hlediska přiměřenosti a náročnosti výtvarné techniky. Pro hodnocení žáků a zejména vzájemné hodnocení jsou rezervy v zadání jasných, věkově a schopnostem žáků přiměřených hodnotících kritérií jako jednoho z cílů výuky a možnosti objektivní reflexe.

Žáci byli ve většině hodin cíleně podněcováni ke komunikaci, k vyjadřování svého názoru, o svých výtvarných pracích měli možnost v různé míře a kvalitě diskutovat (zdařile v 5. ročníku).

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných hodinách výtvarné výchovy jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Hudební výchova

Sledovaná výuka hudební výchovy byla vedena vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, hudebně disponovanými a s tvůrčím přístupem. Ze šesti sledovaných vyučovacích hodin byly tři hodiny hodnoceny jako vynikající.

Pro většinu sledovaných hodin byla příznačná spontánní a přirozená motivace žáků, jejich zájem, aktivita a participace na výuce. Motivujícím prostředkem byly zvolené metody a formy práce, zastoupení většiny hudebních složek (zejména průpravná dechová, hlasová, sluchová a artikulační cvičení, zpěv, hra na hudební nástroje, rytmizace, pohybově taneční prvky, aplikovaná hudební teorie), výběr pro žáky přitažlivého hudebního materiálu (písní, hudebních textů), způsob a forma jeho provedení, užití didaktických pomůcek. Většina hodin měla charakter činnostního učení individuálně, ve skupině či frontálně organizovaného. Pozitivně je zde zejména hodnocena aktivní hra žáků na hudební nástroje (flétny, Orffovský instrumentář). Kultivace hry a improvizace na hudební nástroje nebyla však vždy ze strany některých vyučujících citlivě korigována.

Plánování učiva odpovídá časovou dotací i obsahem zvolenému vzdělávacímu programu. V minulém školním roce se někteří vyučující účastnili odborných seminářů. Vzhledem k zastaralým učebnicím hudební výchovy používají žáci k výuce zejména kopírované hudební texty a notové sešity. Kvalita a smysluplnost záznamů v sešitech je rozdílná. Žáci mají možnost navštěvovat zájmové útvary hudebně zaměřené; škola se v loňském roce účastnila hudební soutěže Děčínský skřivánek. Z hlediska přípravy některých hodin se vyskytly dílčí nedostatky v připravenosti audionahrávky, některé organizační postupy byly časově neefektivní, některé zvolené metody práce stereotypně opakované ztrácely pro žáky přitažlivost, nejasně zadaný úkol vedl žáky k pasivitě. Většina hodin však byla připravena i realizována kvalitně.

Vyučující I. stupně organizovaly výuku převážně v relaxační části učeben, vybavených relaxačními koberci a klavírem. Organizace výuky ve většině hodin přispívala k spontaneitě žáků, k jejich aktivnímu hudebnímu zapojení a projevu. Jen výjimečně se vyskytly u některých žáků drobné kázeňské problémy, které však byly většinou adekvátně a účinně řešeny. Základní psychohygienický předpoklad hudební výchovy, zejména v úvodních dechových cvičeních, tj. vyvětrání učebny, nebyl vždy v úvodu hodiny splněn. Žáci byli pozitivně motivujícím způsobem průběžně ústně hodnoceni, ojediněle využili i možnosti vzájemného hodnocení. V žákovských knížkách jsou v některých třídách rezervy v četnosti hodnocení nebo klasifikace žáků.

Organizace většiny hodin směřovala důsledným a cíleným metodickým postupem ke kultivaci žáků, jak v oblasti hudební, tak ve vzájemné komunikaci a interakci. Žáci byli vedeni ke spisovné a zřetelné výslovnosti, cílená péče o jazykový projev byla motivujícím nenásilným způsobem věnována žákům 1. ročníku. Dominantní role a projev vyučujících byly výjimečné, ale přesto měly vliv na kvalitu výuky a na chování žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce hudební výchovy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Český jazyk – I. a II. stupeň, dějepis

Velmi dobré personální zajištění výuky obou předmětů se kladně projevilo v celkové kvalitě výchovně vzdělávacího procesu, v jednom případě se především v oblasti organizování výuky projevila zatím malá pedagogická zkušenost. V rámci orientační inspekce proběhly hospitace u všech vyučujících českého jazyka a dějepisu na II. stupni a v českém jazyce v pěti třídách I. stupně.

Časová dotace všech předmětů odpovídá deklarovaným učebním plánům, na II. stupni je český jazyk dotován čtyřmi hodinami, v dějepise je v sedmém ročníku jednohodinová dotace, v ostatních třídách se vyučují dvě hodiny. Doplňkem výuky jsou poznávací exkurze a návštěva kulturních institucí.

Učivo osnov mají vyučující zpracováno formou časově tematických plánů, které na obou stupních zajišťují kontinuitu výuky. Výuka v obou předmětech probíhala v souladu s osnovami, pouze v devátém ročníku bylo probíráno nad rámec osnov učivo o slovesných třídách a vzorech a jeho znalost byla vyžadována od všech žáků.

Příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla včetně pomůcek (na I. stupni i včetně připravené tabule) většinou pečlivá, někde se v přípravě a následně i ve vlastní výuce projevily zažitá stereotypy. Z hlediska struktury většinou nepropracované zůstávaly závěrečné fáze vyučovací hodiny.

Ve všech hospitovaných hodinách byli žáci seznámeni s cílem, někdy i s předpokládaným průběhem vyučovací hodiny, na I. stupni se často uplatnil motivační rozhovor, výjimečně i hra nebo prožitkové učení. Vyučující navazovaly na již získané poznatky, při opakování a zkoušení byly otázky zaměřeny na pamětné zvládnutí učiva, ale také na pochopení vztahů a souvislostí (dějepis) a na aplikaci poznatků (mluvnice, literární výchova a čtení). Při řešení úkolů poskytovaly učitelky zpravidla žákům pomoc a zpětnou vazbu, respektovaly jejich individuální tempo. Hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně, kromě slovního hodnocení a klasifikace se využívají i další formy podpůrného hodnocení (např. v dějepise). V žákovských knížkách a v sešitech mají žáci z uvedených předmětů dostatečný počet známek. Jen výjimečně se v hodinách objevily prvky vzájemného hodnocení žáků, či sebehodnocení (2., 3. ročník). Z hlediska motivace kladně působí okolnost, že žáci mají možnost prezentovat se v místním tisku a ve škole vydávají vlastní časopis.

Ve všech hodinách bylo učivo podáváno žákům věcně správně, organizační pokyny byly jasné a srozumitelné a s výjimkou jedné hodiny na sebe činnosti navazovaly. Deklarovanému programu Obecná škola se na I. stupni přiblížila výuka ve dvou třídách, kde žáci měli možnost prostřednictvím zajímavých činností prováděných individuálně i ve skupině aktivně se zapojit do výuky a vhodně volenými formami práce cvičili svou paměť, postřeh i jazykovou obratnost. Ve zbývajících třídách používaly učitelky tradiční metody a formy práce a aktivitu žáků zajišťovalo především střídání činností (společného a samostatného učení). Také na II. stupni převažovala hromadná výuka, v hodinách mluvnice zaměřených na opakování také se zařazením práce ve dvojicích, ve skupině nebo samostatné práce spojené s vyhledáváním informací v učebnici. V dějepise byl při výkladu nového učiva využíván řízený rozhovor, při kterém žáci měli možnost uplatnit svůj názor. V českém jazyce na obou stupních byli žáci vedeni ke schopnosti správně odůvodňovat pravopisné jevy, v písemném projevu pracovat s vlastní chybou. Ve čtení a literární výchově si žáci osvojovali nové poznatky při práci s literárním textem, důraz se klade na výrazný přednes. Žáci s poruchou učení jsou zohledňováni v písemném projevu a při klasifikaci, individuální přístup k těmto žákům byl zaznamenán v jedné hodině čtení na I. stupni. Nepropracované na obou stupních zůstávaly závěry hodin, zpravidla chyběl čas ke shrnutí, zopakování a utřídění nových poznatků. Únavě žáků předcházely učitelky většinou změnou činnosti, u mladších žáků zařazováním krátkých

relaxačních chviliek. Učitelky rozvíjejí slovní zásobu žáků, vedou je k používání správného názvosloví, zařazují do výuky referáty, kultivují písemný projev žáků. Někde však převažoval mluvní projev učitelky a žáci na otázky odpovídali jednoslovně. Ve třídách panovala příznivá atmosféra, žáci s vyučujícími spolupracovali, pouze v prvním ročníku nemají ještě někteří žáci osvojeny potřebné společenské a pracovní návyky.

Materiální zázemí je průměrné, v hodinách pracovali žáci s učebnicemi (někde už značně poškozenými), případně pracovními sešity, obrazovým materiálem, mapami a atlasy v dějepise a vlastnoručně vyrobenými pomůckami (různé kartičky, nakopírované materiály apod.). Nevyužity zůstaly v hodinách další informační zdroje (např. v českém jazyce jazykové příručky). Na I. stupni učitelky velmi dobře využívaly tabuli.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech je hodnocen stupněm velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Ke zjišťování výsledků vzdělávání škola použila poprvé v loňském roce vlastní srovnávací testy ve všech vyučovacích předmětech, kromě předmětů výchovných. Kvalita jejich zpracování a soulad s učebními osnovami je garantován vyučujícími daných předmětů. Vyhodnocení se týkalo jednotlivých tříd, žáků a učiva (procentuální zvládnutí). Vzhledem k jejich zatím jednorázovému použití testy neplnily předem školou stanovenou srovnávací funkci a sloužily zejména vyučujícím ke klasifikaci žáků, zjištění úrovně zvládnutí učiva jednotlivých tematických celků, k jejich bodovému a procentuálnímu vyhodnocení. Zjištěné výsledky byly vyučujícími analyzovány. Opatření školy pro oblasti učiva s vyšším výskytem nedostatků a nižší úspěšností žáků nebyla prokazatelně přijata.

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech je celkově hodnocen jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V rámci orientační inspekce proběhly tematické inspekce k problematice *vzdělávání žáků cizí národnosti a prevence sociopatologických jevů*. Závěrem je konstatováno, že škola vytváří podmínky pro bezproblémové vzdělávání žáků cizí národnosti a je realizátorem minimálního preventivního programu. Přijatý systém prevence sociopatologických jevů je funkční.

Porovnáním dokumentů *Rozhodnutí Školského úřadu Děčín o zařazení školy do sítě škol...čj. 19091/9/1999 s účinností od 1. března 1999, Protokolu Školského úřadu Děčín o provedení změny v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol ...čj. Sine/2000 ze dne 20. listopadu 2000 se Zřizovací listinou, vydanou Městem Děčínem na základě usnesení zastupitelstva ze dne 26. září 2002 (bez uvedení čj.)* bylo zjištěno, že údaje, uvedené v těchto dokumentech, týkající se právní formy, součástí školy a odloučených pracovišť školy, nejsou v souladu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Školského úřadu Děčín o zařazení školy do sítě škol...čj. 19091/9/1999 ze dne 23. února 1999

2. Protokol Školského úřadu Děčín o provedení změny v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol čj. Sine/2000ze dne 20. listopadu 2000
3. Zřizovací listina, kterou vydal zřizovatel Město Děčín dne 26. září 2002 (čj. neuvedeno)
4. výkaz o základní škole k 30. září 2002
5. třídní knihy za školní rok 2001/2002, 2002/2003
6. záznamy o vedení zájmových útvarů, nepovinných a volitelných předmětů ve školním roce 2002/2003
7. Vnitřní řád školy k 1. září 2001, řády odborných pracoven pro školní rok 2002/2003
8. personální dokumentace učitelů ve sledovaných vyučovacích hodinách (diplom a vysvědčení o státní závěrečné zkoušce)
9. rozvrh hodin pro školní rok 2002/2003
10. časový rozvrh hodin a přestávek pro školní rok 2002/2003
11. záznamy z pedagogických rad
12. dokumentace žáků se zdravotním postižením
13. inventární seznamy učebních pomůcek českého jazyka, matematiky, fyziky, dějepisu, výtvarné a hudební výchovy, didaktické techniky
14. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002
15. časově tematické plány sledovaných vyučovacích předmětů
16. srovnávací testy z jednotlivých vyučovacích předmětů, vyhodnocení výsledků
17. Projekt školy Funkční kabinet
18. hospitační záznamy vedení školy ve školním roce 2001/2002, 2002/2003
19. plán kontrolní činnosti pro školní rok 2002/2003
20. písemnosti a výtvarné práce žáků, žakovské knížky (výběr)
21. Základní škola Na Stráni – škola s přírodovědným zaměřením (projekt)
22. Plán práce školy na školní rok 2002 – 2003
23. Vlastivědné a přírodovědné zaměření ZŠ Na Stráni (2000 – 2004) z 13. června 2000
24. podkladová inspekční dokumentace
25. inspekční zpráva čj. 067 149/99-5076 ze dne 22. června 1999

ZÁVĚR

Škola má velmi dobré personální podmínky pro realizaci vzdělávacího programu Základní škola. Realizace vzdělávacího programu Obecná škola je nepříznivě ovlivněna zatím krátkou pedagogickou praxí některých učitelek s tímto vzdělávacím programem, zčásti i omezeným prostorovým zázemím školy. Pozitivem je vysoká míra odborné a pedagogické způsobilosti učitelů, věkově perspektivní pedagogický sbor.

Materiálně-technické podmínky byly ve sledované výuce efektivně využívány, jejich modernizace je vzhledem k finančním možnostem školy minimální.

Učební plány a osnovy sledovaných vyučovacích předmětů byly dodržovány. Dílčí nedostatky se vyskytly v českém jazyce. Kvalitní realizace učebních osnov výtvarné výchovy je nepříznivě ovlivněna personálním a materiálně-technickým zajištěním výuky.

Ve sledované povinné výuce převažovaly tradiční metody a formy práce, které žáky v různé míře aktivizovaly, vedly je k iniciativě a spoluúčasti na učení. Kreativně a netradičními pro

žáky motivujícími metodami práce byla vedena výuka hudební výchovy. Kvalita vzdělávání je pozitivně ovlivňována pestrou nabídkou zájmových útvarů, volitelných a nepovinných předmětů.

Koncepční záměry školy, realizované formou projektů a směřující ke zkvalitnění podmínek vzdělávání, vycházejí z aktuálních potřeb škol, jsou reálné a zčásti již byly uskutečněny.

Vývoj školy

Hodnocení vychází ze zjištění, hodnocení a závěrů inspekční zprávy čj. 067 149/99-5076 ze dne 22. června 1999.

Pozitivní vývoj byl zaznamenán v těchto oblastech:

- *vzdělávání - zvýšení kvality průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech z hodnocení průměrný na velmi dobrý*
- *v odborném personálním zajištění výuky dějepisu*
- *ve snížení věkového průměru učitelů*
- *ve zkvalitnění řádu školy v souvislosti s uvedením práv žáků*
- *ve vybavení školy výpočetní technikou (zejména v rámci projektu INDOŠ)*
- *v průběžné inovaci žákovského nábytku, pracovního prostředí učitelů a žákovských šaten.*

V posledních dvou letech v souvislosti s novým vedením školy směřují koncepční a systémové změny na základě analýzy výchozího stavu k postupnému řešení jednotlivých oblastí školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Mgr. Dana Hanzelková	Dana Hanzelková v.r.
Členové týmu:	Marta Dolinská	Marta Dolinská v.r.
	Mgr. Petr Salač	Salač Petr v.r.

V Děčíně dne 14. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 3. 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis
Titul, jméno a příjmení

Mgr. Vít Průša, ředitel školy

Vít Průša v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Nelze hodnotit	--
Nebylo hodnoceno	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-03-24	067 47/03-2084
Zřizovatel	2003-03-24	067 48/03-2084

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány